Pocztową należytość uiszczono ryczałtem.
Почтову оплату заплачено гуртом.

РІК IV. Львів, 30 липня 1930 р. Ч. 14

УКРАЇНСЬКИЙ ЕМІҐРАНТ

Орґан Товариства Опіки над Українськими Еміґрантами у Львові
ВИХОДИТЬ ДВІЧІ В МІСЯЦЬ.

Редакція і Адм.: Львів, Городецька 95, І. поверх. — Чекове конто П. К. О. 153.315. Телефон 37-14.

Річна передплата на рік 1930: В краю — річно 8 зол., піврічно 4 зол., чвертьрічно 2 зол. в Америці і Канаді — 1 дол. в Бразилії — 2·50 мільрайси; в Арґентині — 3·50 пева; у Франції — 15 франків; в Німеччині — 4 марки. **Один прим. 35 с**

Українські еміґранти! Не кидайте рідної землі!

**Вступайте в члени свого Товариства Опіки над Українськими Еміґрантами!
Передплачуйте, читайте і поширюйте свій часопис „Український Еміґрант"!**

Адреса Товариства і Редакції: Львів, Городецька 95, І. поверх.

Бюро Інформацій та Помочі Еміґрантам

Товариства Опіки над Українськими Еміґрантами у Львові міститься

у ЛЬВОВІ вул. Городецька ч 95, І. пов.

Урядові години 8—1 ; 3—5.

Бюро Інформацій та Помочі Еміґрантам

Товариства Опіки над Українськими Ем грантами міститься

в ТЕРНОПОЛІ вул. Пілсудського ч. 6.

Урядові години 8—3.

Кріза в Південній Америці.

Еміґраційна конюнктура до південно - американ ських країв під сучасну пору дуже некорисна. У пер шій мірі треба тут взяти Арґентину і Бразилію, котрі то краї по Канаді дають що року працю поважній скількости української еміґрації, а в минулому році приняли навіть більше українських еміґрантів, як Канада. В 1929 р. виеміґрувало до Арґентини 10.834 українських переселенців, до Бразилії 3.147, разом 13.981 душ, до Канади натомість лише 10.513 осіб.

Причиною, що краї Південної Америки притяга ють тепер більше українських еміґрантів, чим давніше, є це, що Канада ввела в останньому році цілий ряд обмежень, щоби якнайменше допускати еміґрантів із Середущої Европи. Самозрозуміло, що еміґраційний гін мусів повернути куди інде, а саме до Арґентини і Бразилії.

Це явище може тревати довше і воно залежати буде від того, як довго треватимуть канадійські обмеження. Тому нашим обовязком є присвячувати більше чим досі місця еміґрації до Південної Америки, а надівсе остерігати наших еміґрантів перед нерозумним виїздом. Ходить спеціяльно про сучасний момент і про еміґраційні можливости в Південній Америці в теперішній хвилині.

БЕЗРОБІТТЯ В АРҐЕНТИНІ.

Безробіття в Арґентині тягнеться ще від 1929 року. Спричинили його посуха й неврожаї, які сильно відбилися на господарці краю. Наслідком посухи запотребування робітників до праці на ріллі сильно упало і багато еміґрантів, які приїхали в минулому й тому році замість найти працю, мусіли тинятися від місцевости до місцевости і здані були на ласку чужих людей.

Арґентина, це рільничий край. Промислу або нема, або дуже слабо розвинений. Через те іміґрант мало може числити на найдення праці в місті, бо її тяжко найти, а зрештою удержання в місті дорозче. Крім цього по містах і так багато безробітних, що місяцями чекають на заробіток, але найти його не можуть. Тому наплив іміґрантів до міст лише збільшує кадри безробітних і підсичує загальну нужду.

ПОСУХА В БРАЗИЛІЇ.

Другу іміґраційну країну, Бразилію, навістила також посуха. Треває вона вже кілька місяців і стала великим нещастям для цілої країни. Наслідком цього скрізь повисихали не лише керниці чи джерела, але також і менші ріки. Недостача води для худоби, для домашнього вжитку, а навіть для пиття дається дуже сильно відчувати. Рослинність така убога, що аж жаль дивитися на неї. Найбільше відбилася посуха на плянтаціях кукурудзи, котра, як знаємо, є головним рільним продуктом у Бразилії.

Всі чекають на дощі, бо побоюються, що коли посуха далі тревати буде, то може прийти голод і крайна нужда.

МАНДРІВКА ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ.

Кріза, яка треває в обох південно - американських країнах, дається сильно відчувати іміґрантам, зокрема тим, що недавно прибули. Не маючи змоги найти заробітку, еміґрант витрачує останній гріш, який привіз із старого краю, а коли голод зачинає йому дошкулювати, рушає в дорогу, щоби в другій місцевости найти працю. Часами еміґранти переходять границю, щоби в сусідних републиках найти заняття. А тими републиками є Параґвай і Уруґвай. Якраз на границях тих двох держав найбільше можна зустріти іміґрантів, що, наче перелетні птахи переходять з місцевости до місцевости, шукаючи за шматком хліба. Ідуть босо, обдерті, сплять під голим небом і добре коли по дорозі хтось змилується і дасть змогу хоч день попрацювати. По скінченню роботи, іміґрант далі мандрує.

Уруґвайські часописи подають такий факт.

Недавно на одній площі в місті Рівері, що лежить при самій границі Уруґваю, поліція придержала одного чоловіка, який спав на лавці. Думали, що це пяниця і забрали його на комісаріят. Вранці його переслухали й ціла справа вияснилася. Був, це еміґрант - мандрівник. Оповів він, що вже від 3 місяців в дорозі. Іде з Сао Павльо в Бразилії, де працював на плянтації кави. Там полишив він родину, бо власник плянтації перестав наслідком кавової крізи платити робітникам і всіх відправив. Вище згаданий іміґрант, бажаючи ратувати свою родину, рушив піхотою аж до Уруґваю, думаючи, що там скорше найде заробіток.

Цей один факт наглядно ілюструє нам ті відносини, серед яких живуть іміґранти в Південній Америці.

ЩО РОБИТИ?

Кріза в краях Південної Америки має часовий характер. Але вона може ще довго потревати. І з тим повинні числитися еміґранти.

Тому нікому не радимо на осліп виїзджати.

Заки хто рішиться туди їхати, повинен передтим упевнитися, чи на місці буде мати змогу вижити. Це запевнення може йому дати лише якийсь свояк чи знайомий, котрий вже раніше осів в Бразилії чи Арґентині, пізнав тамошні відносини і може в перших днях помогти новому еміґрантові.

Без тої певности, без засягнення точних інформацій, не радимо нікому рухатися в дорогу.

——: :——

Еміґраційні американські візи.

ЕМІҐРАЦІЙНІ ВІЗИ В КВОТІ.

На основі найновіщого американського іміґраційного закону признано для Польщі квоту 6.524 осіб річно. Ціла ця квота призначена є виключно для упривілейованих осіб а саме: 3.262 місць для жінок і неодружених дітей еміґрантів до 21 року життя, які леґально приїхали і замешкали в Америці; для родичів американських громадян; для мужів американських громадянок — а 3,262 місць для викваліфікованих рільників.

Жінкам і дітям еміґрантів замешкалих в Зєдинених Державах Америки видає консулят візи тільки в тому випадку, коли ці еміґранти вистараються перед тим у американських портових властей (в Еліс Айленф) посвідку леґального вїзду або т. зв. форму 575. Зі своєї сторони мають жінки і діти вносити подання до американського консуляту в Варшаві (вул. Шкільна 2). На ці подання висилає консулят наперед чергові реєстраційні нумери означені буквами. А. В. Е. Х. В останніх днях видає консулят на підставі цих чергових реєстраційних нумерів карти вступу на візи цим жінкам і дітям, які мають реєстраційні нумери коло 6.500.

Для родичів американських громадян і мужів американських громадянок, мусять ці громадяне вистаратися наперед в іміґраційному департаменті при міністерстві праці в Вашинґтоні позволення на візу. На основі цего позволення висилає американський консулят в Варшаві цим особам карти вступу означені буквами Преф....

Рільникам, які досі внесли подання на карти вступу на американські візи, висилав консулят наперед реєстраційні нумери означені буквами С. А. На основі цих чергових реєстраційних нумерів висилає консулят карти вступу. В останніх днях висилається карти вступу цим рільникам, які мають реєстраційні нумери около 7.000. При виданні віз рільникам американський консулят строго провірює, чи дана особа є дійсно рільником, чи буде в Америці працювати на фармі, чи фармер, до якого хоче рільник їхати потребує ще тепер робітників. При цьому звертає консулят увагу, що тепер панує в Америці велике безробіття і тяжко знайти працю.

На нові подання рільників висилає в останніх часах консулят повідомлення:

„З цеї причини, що є зголошених 27.700 осіб, то ті, котрі тепер голосяться до виїзду, як рільники, прийдуть на чергу за яких 15 літ“.

ВІЗИ ПОЗА КВОТОЮ.

Поза квотою без обмеження видає американський консулят візи жінкам і неодруженим дітям до 21 року життя американських громадян. Позволення на видачу цих віз мусять вистаратися ці американські громадяне в іміграційному департаменті при міністерстві праці в Вашингтоні. На підставі цего позволення висилає американський консулят карти вступу означені буквою ч. Q.

Поза квотою видає консулят візи цим реемігрантам, які перед виїздом з Америки не постаралися о „перміт то реентер", а які в краю не перебували довше як рік, числячи від дня виїзду з американської пристані.

ТУРИСТИЧНІ ВІЗИ.

Туристичні візи видає американський консулят цим особам, які особисто зголосяться у него і докажуть, що вони виїзджають до Америки тільки на протяг кількох місяців. Видання туристичної візи залежить виключно від узнання консуляту.

АМЕРИКАНСЬКІ ПАШПОРТИ.

Особи, уроджені в Зєдинених Державах Америки мають право одержати американський пашпорт. Поступовання в тій справі є тепер ось яке:

Петент вносить почтою подання до американського консуляту в Варшаві. До цего подання долучається: свідоцтво тотожности особи з фотографією потверджене через громадський уряд і староство; американську метрику уродження і 4 пашпортові фотографії.

Тепер значно загострено спосіб видавання американських пашпортів. І так консулят висилає звіт до американських поліційних властей, які на основі метрик і адресів знайомих або свояків петентів докладно розслі́джують, чи дана особа дійсно уродилася в Зєдинених Державах Америки. Коли це без ніякого сумніву ствердять американські поліційні власти, тоді американський консулят взиває до себе особисто петента разом з татом або мамою і тоді досліджує ще раз, чи дана особа уродилася в Зєдинених Державах Америки, де мешкали родичі, чим займалися, чому і коли приїхали до краю, яким пароходом і через яку пристань і т. д. Щойно тоді, як консулят упевниться, що все відповідає правді, видає петентові американський пашпорт.

ІНФОРМАЦІЇ.

На загал як старатися про американську візу або американський пашпорт звязане є з великими формальностями і про це все не може знати звичайний еміґрант.

Тому у всіх справах повинен він докладно поінформуватися в Товаристві Опіки над Українськими Еміґрантами.

Ситуація в Канаді.

Наша редакція одержала короткий лист від одного з українських еміґрантів у Канаді, який недавно туди виїхав, щоби найти заробіток на фармі. Автор листу дуже нарікає на відносини в Канаді і жалує, що кинув рідню землю. Нарікає він на це, що до Канади приїхало багато нових еміґрантів, але ніхто з них не може дістати ніякого заняття. Люде волочаться по вулицях міст, обдерті й голодні та попросту чекають, аж їм хтось кине шматок хліба. Наслідком цього ,наш дописувач не радить нікому тепер вибиратися в дорогу до Канади, щоби опісля ніхто не нарікав, що дістався з під дощу під лотоки.

Лист, який ми одержали, зовсім нас не дивує. В цілому ряді статтей ми часто представляли ситуацію в Канаді і перестерігали наших еміґрантів перед нерозумним виїздом. Ми писали, що ситуація в Канаді значно погіршилася наслідком посухи, яка в минулому році навістила цей край. Фармери не в силі були удержувати робітників і тому багато приїзжих еміґрантів ніяк не могло найти заробітку й тікали до міст. Але й тут вони нічого не находили. По канадійських містах велике безробіття. Тисячі робітників, котрі постійно працювали в промислі, від ряду місяців ходять без роботи і живуть лише з підмоги. Таким чином еміґранти, які приходили з фарм, щоби в місті найти заробіток, лише збільшували число безробітних. Найкраще ще зробили ті робітники, які зрезиґнували з платні у фармера і лишилися працювати за само удержання.

Ситуація в Канаді під сучасну пору ще невияснена. В деяких провінціях і цього року була посуха весною, яка почала загрожувати засівам. У червні ситуація поправилася. У часі засівної кампанії багато рільних робітників найшло приміщення на фармах. По скінченні весняних робіт багатьох фармерів звільнило робітників, бо волять вони радше більше платити робітникам підчас жнив, як постійно їх оплачувати протягом кількох місяців перерви між весняними і літними місяцями. Звичайно в тому часі фармер, член збіжевого пулю, одержував другу рату за доставлення в осені збіжжа і це давало йому змогу заплатити всі видатки звязані з засівами. В цьому році тої рати не одержав і нема виглядів, щоби крім зачету, який дістав при осінній доставі збіжжа, міг більше дістати наслідком низьких цін пшениці. В такому положенні годі вимагати від фармера, щоби заключав річну умову з рільним робітником, котра то умова хоронила би робітника перед звільненням. Але є також випадки, що

фармери звільнюють постійних робітників, які працювали в них довші роки.

Поправи відносин на ринку праці в рільництві не можна очікувати перед начаттям літних робіт. Якщо жнива випадуть добре, то при них найдуть заняття всі безробітні рільні робітники. Може навіть зайти недостача робочих рук, а то по причині обме ження канадійським урядом іміґрації з европейських країв.

У промислі Канади тріває дальше застій і нема наразі найменших виглядів, щоби він скоро скінчився. Є це зрештою явище, яке переживає не лише Канада, але цілий світ. Канадійський уряд намагався помогти безробітним начаттям робіт при будові віднові доріг. Однаече дощі, які були в червні в деяких провінціях, були так нагальні, що треба було перер вати роботи й робітники вернули до міст. Число безробітних не лише не вменшилося, але навпаки зросло.

Супроти такої ситуації радимо таке:

1) до робіт по містах у Канаді не повинен ніхто їхати. Роботи по містах нема ніякої;

2) рільні робітники повинні перед виїздом добре впевнитися, чи мати будуть заняття по приїзді до Канади. Таке запевнення може дати лише фармер.

3) рільні родини, коли мають вимагану готівку на подорож, на закупно фарми й на перші початки, можуть їхати без перепон. Радимо їм лише брати державні землі, так звані гомстеди і вести на них мішану господарку.

У кожньому випадку радимо не слухати підшептів і намов, лише засягнути інформацій в нашому товаристві і щойно потім їхати.

——::——

Українська опіка над еміґрантами в Канаді.

Від ряду літ істнує в Канаді Товариство опіки над українськими переселенцями ім. св. Рафаїла. Це товариство, спіраючися на канадійських державних залізницях, дає поміч і опіку українським еміґрантам, які прибувають до Канади, вишукує для них місця праці, вибирає добру землю на поселення, дає правну пораду в ріжних справах, виробляє потрібні документи в канадійських урядах, та інформує іміґрантів при помочі своїх кореспондентів в цілому краю.

Хоч праця товариства в останніх часах значно збільшилася, всеж таки дається відчувати потреба поширення самої орґанізації товариства для переведення основної опіки над загалом української еміґра ції в Канаді. Під тим оглядом товариство повинно опертися на орґанізації греко - католицької церкви в Канаді та на фармерах.

Обі ті орґанізації повинні би потворити відділи товариства по всіх закутинах Канади, де лише мешкають українці, постаратися дістати матеріяльні засоби, щоби удержати урядовців по відділах і в централі, вибудувати еміґраційний дім для наших переселенців у Вінніпеґу в якому вони найшлиби приміщення в часі перших днів побуту в Канаді і в часі безробіття.

Ті обі орґанізації скріпилиби авторітет товариства, наслідком чого канадійський уряд мусів би дати товариству всі ті привілеї, які мають анальоґічні товариства інших народів. Крім цього товариство могло би одержати дарові землі на поселення для наших еміґрантів.

Є це дуже важні здобутки і їх одержалоби товариство, якщо навязало би блищі звязки з вище згаданими орґанізаціями.

Цю думку піддаємо нашому братньому товариству в Канаді, щоби воно її розглянуло і поробило відповідні кроки в напрямі переведення її в життя.

——o——

Епископ Льойд і чужинці.

Анґлійський часопис „Лідер Пост", який виходить в Реджайні, подав в однім зі своїх чисел заввагі про анґлійського епископа Льойда, котрий тому недавно знову в своїй промові в Саскатуні виступив з гострою критикою чужинців. Було б не зайвим нам чужинцям, котрих Льойд уважає „небажаними форайнерами" розглянути текст статті котру анґлійський часопис подав про анґлійського епископа, воро га тих „небажаних форайнерів".

У своїй промові в Саскатуні епископ Льойд ще раз поклопотав свої мізґи тими форайнерами, особливо їх проблємами в Саскачевані — пише „Лідер Пост". Вороже є його відношення до тих „форайнерів".

Треба нам в першій мірі зазначити, що не мале число є тих „форайнерів" в Канаді. Перші французи, коли прийшли до Канади, були форайнерами. Таку саму назву мали пізнійше й британці. Коли остаточно пощастило британцям взяти верх в цій части американського континенту, що ось звемо нині Домінією Канади, і що завдяки цій перемозі підвалини цих інституцій є переважно британськими. Заедно з постій ним припливом іміґрації до цего краю, ріжних національностей і напрямків, їх співжиття з канадійцями анґльо - саксонського походження, значно умодифікувало, тобто надало умірковании характер канадійській цивілізації і культурі. Вислідом такої сумішки було те, що теперішня канадійська цивілізація і культура є де-що відмінна від цивілізації і культури британських островів, то є — Анґлії, Скотляндії і Ірляндії, де також з часом виросла куди відмінна культура і цивілізація чим була попередше. Тому та кож бачимо вислід зілляття між собою ріжних племен — приміром, анґлів, кельтів, норманів, анґльосасів з постійним умодифікованням законів в одну споєну націю.

Тепер вернімся до „форайнерів“, за яких Льойд уважає середно - европейців. Як між ними є добрі і злі форайнери, так і між англьо-сасами є добрі і злі канадійці тогож походження. Але як на загал, по нашій думці правдою є, що канадійці не-англійського походження є чесні, працьовиті, запопадливі, чим значно спричинюються до кращого розвою і добробуту цего краю.

Як ми вже згадали, британські інституції з повище наведеними модифікаціями глибоко вкорінилися в провінції Саскачевані. Але булоб непростимим гріхом приписувати ці модифікації форайнерам, які вони малиб занести зі собою до Канади. Ні. Англьосаси самі, котрі правлять цею країною вклали і унормували свої права і закони. Дальше, ці „форайнери” вповні повинуються обовязкам і законам цего краю. Їх діти також виходять на добрих і статочних канадійців. Даний їм розумний провід можна сміло сказати, що вони, себто нові канадійці, вийдуть на заслужених громадян Канади. По справедливости їм належиться за це заслугуючий кредит від Канади.

Навіть вірні епископа Льойда бодай щось знають, що Христос учив чоловіколюбія, братерства. Св. Павло учив християнських чеснот, толеранції і ввічливости. А сам епископ Льойд не дуже інтересується цими чертами навчання Христа.

—:-:—

Франція.

РЕКРУТАЦІЯ В МІСЯЦІ СЕРПНІ.

Дня **6 серпня** ц. р. відбудеться **в Коломиї** — в Господарській Школі, рекрутація робітників і робітниць на виїзд до Франції.

Рекрутація відноситься до повітів: **Городенка — Коломия — Косів — Снятин.**

Потрібні є робітниці вище 21 літ, що вміють читати й писати.

—:-:—

Гість з Америки.

У цьому році ми свідками частійших чим досі відвидин рідного краю нашими еміґрантами з Америки. Були поодинокі приїзди, була теж збірна прогулька з Канади, небаром має приїхати прогулька українських учителів зза моря.

Є це дуже відрадне й потішаюче явище, яке свідчить, що звязки між українською еміґрацією і старим краєм не рвуться, навпаки сильніще затіснюються. Побажати би, щоби й на будуче ще більше затіснилися.

На днях відвідав нашу редакцію новий гість з землі Вашингтона — п. Осип Кочан. Приїхав він у відвідини до рідні, крім цього, щоби побачити рідний край, у якому вже не був 15 літ. Перебуваючи на чужині, шановний гість був в постійних звязках з краєм. Вів обширну переписку з приватними особами, з видавництвами, радо складав жертви на старокраєві цілі і з великим замилуванням збирав всі новини українського книжкового ринку. Сьогодні його бібліотека, зложена із соток томів, одна з найкращих книгозбірень серед української еміґрації в Америці.

Перебуває п. Кочан постійно в місті Джолієт не далеко Шикаґа, в Зединених Державах Америки. Є це фабричне місто, в якому находяться великі залізні відливарні, папірні і велика друкарня, в якій працює коло тисячі людей. Населення має Джолієт 45.000 душ.

З українців мешкає в Джолієт коло 100 родин. Є це переважно еміґранти з Підкарпатської України, котрі сюди прибули ще перед війною. Є це елємент мало політично вироблений, що живе ще спогадами мадярського панowання. Організацій і товариств майже нема. Істнує лише відділ Народнього Союзу. Є теж гр. кат. церква.

Українські переселенці в Джолієт працюють по фабриках. Сам п. Кочан занятий як друкар.

Користаючи з відвідин гостя зза океану, поставили ми йому декілька питань, на тему сучасного положення в Зединених Державах Америки.

Найважніще питання і найбільш болюча справа, це безробіття.

Безробіття зачалося ще в осені минулого року. Крах на американській біржі і спадок акцій спричинили, що багато осіб протягом короткого часу потратили весь маєток. Сьогодні всі відчувають нужду а навіть голод. Проживаючи останні ощадности, запозичаються і живуть кредитом, надіючися на кращі часи.

Місяцями часами безробітні шукають за заняттям і годі їм найти. Щоденно вранці цілі товпи безробітних чекають перед брамами фабрик, сподіваючися, що їх візьмуть до праці. Деякі, щоби себе ратувати, вступають до війська, бо як знаємо в Зединених Державах нема примусу військової служби. Інші знову ідуть на фарми, щоби там найти бодай на короткий час заробіток.

Другим важним питанням, яке інтересує американські уми, це справа проґібіції.

Як відомо, американський уряд видав закон, яким заборонено продажу алькоголевих напитків. Здавалося, що тим робом вдасться викорінити уживання алькоголю. Практика показала що інше. Уживанню алькоголю не лише не припинилося, але можна сказати зросло. Це, що раніше робили явно, тепер роблять тайком. Є тайні ґоральні, тайні склепи і за гроші завжди можна дістати горівку. Навіть дешевше коштує, але це підрядні горівки, навіть шкідливі для здоровля. Уряд стежить за цим, оплачує цілу фалянгу поліції, але це мало помагає. Америка пє, як і давніще пила.

Поставили ми п. Кочанові питання відносно українського життя в Америці.

Підніс він велике значіння українських товариств. Є це важне заборало проти денаціоналізації. Головно ходить тут про молоде покоління, котре, живучи в нових обставинах, кінчаючи американські школи, затрачує почуття національної окремішности, забуває мову і загалом пропадає.

У місцевостях де є церква, при ній школа, де є товариства, там цей процес денаціоналізації відбувається поволіше. Молодь ходить до товариств, бере участь у хорах, аматорських виставах, інтересується життям у старому краю і не пропадає під національним оглядом.

По довшій розмові попращами ми шановного гостя. За кілька днів вибирається він у поворотну дорогу. Попрощали його і побажали, щоби й надалі остав вірний рідній землі.

—:-:—

Канада.

ОСТОРОГА ПЕРЕД ПРИЇЗДОМ ДО МІСТ.

Управи поодиноких міст в Альберті, Манітобі і Саскачевані видали відозви, в яких звертають увагу безробітних, щоби не їхали шукати праці по містах, бо її не зможуть найти наслідком великого безробіття по всіх містах в Канаді. Безробітні рільні робітники повинні обовязково лишатися на фармах, перетерпіти час крізи, бо у фармерстві вони скорше найдуть працю і заробіток, аніж в місті.

НОВІ БОГАТСТВА.

У північні области Канади приїхала спеціяльна комісія, щоби в околиці Копермайн перебрати в посідання багаті копальні. Комісія вибралася літаками, бо іншим способом доступ неможливий.

Члени комісії думають, що дійсна робота в копальнях неможлива на разі і начнеться щойно за два роки. На разі робота буде обмежена до копання ровів та верчення дір і щойно після цього прийдуть властиві копальняні роботи. Надіються великих покладів міди і мабуть золота.

Начаття робіт на нових копальнях спричинить пересунення копальняних центрів з гудсонбейського заливу в підбігунові околиці. При нових роботах найде заняття багато нових робітників і причиниться до оживлення руху в тих околицях.

ЗАНЯТТЯ ДЛЯ БЕЗРОБІТНИХ.

Справа безробіття завдає управі міста Вінніпегу багато клопоту, тимбільше, що від початку цього року видано для безробітних з міської каси коло триста тисяч долярів підмоги.

Тепер управа міста рішила не давати підмоги безробітним, лише заняти їх корисною працею. Покищо задумали заняти 150 людей при винищуванню комарів в околиці Вінніпегу, за що будуть платити їм 42 і пів цента за годину праці. Є це одначе дуже марна підмога, бо робота треватиме лише 9 днів.

Зєдинені Держави Америки.

ФАЛЬШИВНИКИ ДОКУМЕНТІВ.

Американська влада впала на слід зорганізованої шайки обманців, котрі підроблювали посвідки на вислуження при американській армії. Такі посвідки давали вони незаконним імігрантам, за що побирали 500 до 600 долярів.

Досі арештовано чотирох італійців, за іншими шукають.

ОСТОРОГА ДЛЯ ФАРМЕРІВ.

Вашингтонський департамент хліборобства видав осторогу для фармерів відносно управи пшениці.

Світова продукція пшениці зросла так сильно і попит за нею так вменшився, що в найблизчих 6 до 10 роках для американських продуцентів пшениці нема виглядів на світовім ринку. Тому уряд радить фармерам занятися управою інших землеплодів.

—:-:—

Аргентина.

КОЛЬОНІЯ ЕЛЬДОРАДО.

В Аргентині істнує кольонія, що називається „Ельдорадо". Реклямують її не лише в Аргентині, але також і в Польщі. По краю поширює товариство „Ельдорадо" брошурки, які захвалюють відносини на тій кольонії і заохочують до виїзду.

Є це фантастичні реклями, перед якими остерігаємо наших еміґрантів.

—:-:—

Вибори в Канаді.

Як відомо,в Канаді відбуваються вибори до провінціональних парляментів і до домініяльного парляменту в Отаві. Вибори мають покінчитися дня 28-го липня і щойно в кілька днів пізніще буде знаний вислід.

У хвилині коли віддаємо це число на машину, появилися в пресі короткі телеграфічні вістки, що при виборах побідили консерватисти.

Побіда консерватистів означала би загострення іміграційних обмежень, бо консерватисти є противниками іміграції зі Середущої Европи.

Про це основніше напишемо в черговому числі.

Зазначуємо лише, що на основі провізоричних обчислень, на 245 мандатів у канадійському парляменті консерватисти будуть мати 135 місць, передтим мали лише 90. Ліберали натомість, котрі мали в попередньому парляменті 123 місць, тепер здобули лише 84 мандати.

Між іншими вибраний дотеперішний канадійсь-

кий премєр М. Кінґ, шість інших ліберальних міністрів перепало.

У звязку з вислідом виборів очікують, що вже в найближчих днях прийде до зміни кабінету. Сподіваються, що премієром буде консерватист Беннет.

—:-:—

Виїзд канадійських прогульковців.

У попередньому числі нашого часопису описали ми канадійську автомобілеву прогульку, яка приїхала в гостину до Европи. У цій прогульці брали теж участь і наші переселенці.

Українські прогульковці відвідали не лише свої родини в старому краю, але також використали свій короткий побут, щоби пізнати українські памятки і установи у Львові та в краю. Робили теж екскурсії в Карпати.

З огляду на недалекий час повороту до Канади, всі вони вже залишили гостинні пороги рідного краю, щоби в дні 8 серпня всісти на корабель в Антверпені. Звідтам поїдуть вони до Ню - Йорку, а потім автомобілями до Канади.

Перед своїм відїздом відвідав нашу редакцію один із учасників прогульки, а саме редактор д-р Ю. Кисілевський з Едмонтону, щоби іменем своїм і українських прогульковців зложити подяку за сердечне приняття в старому краю.

Прощаючи наших земляків зза океану, бажаємо їм, щоби не лише щасливо перебули всі труднощі поворотної дороги, але й на довго задержали в памяти рідні сторони.

Зазначити тут мусимо, що прогулька канадійських українців, це перша того роду збірна спроба звязку зі старим краєм. Досі мали ми лише поодиночні приїзди у відвідини до родини, про які крім найближчих свояків, мало хто що знав і тим не інтересувався.

Цю першу збірну прогульку вважаємо спробою. Вона показалася удачною і це повинно заохотити наших братів за океаном уладжувати такі прогульки частіше. Одно лише застереження треба зробити, а саме, щоби така прогулька зараз по приїзді до старого краю не роздроблювалася, лише щоби прогульковці бодай короткий час були разом. Це далоби змогу старокраєвим суспільним організаціям занятися відповідним приняттям приїзщих, тоді булаби змога уладжувати збірні екскурсії по краю, щоби зазнайомити їх з рідними памятками та особливостями краю. Супроти одиниць це виключене.

Так зорганізована прогулька може мати велике моральне значіння. Перш за все вони навіч переконаються, що старий край тішиться, що про нього не забувають його діти, яких доля загнала так далеко на чужину через близчу зустріч, через спільні розмови, через спільні поїздки по краю затісняться лише сильніще звязки, н ачім нам так дуже повинно залежати. На тім зискає і старий край, бо збільшиться його моральний вплив на наші кольонії. Про це не повинні ми забувати.

—:-:—

Українська еміґрація з Польщі в 1929 р.

ДО ЕВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇВ.

	Гр. - кат.	Правосл.
Франція	8.794	1.103
Німеччина	2.239	63
Румунія	1	—
Бельгія	38	5
Данія	—	—
Радянський Союз	—	37
Невідомі	9	1
Інші краї Европи	521	12
	11.602	1.221

ДО ЗАМОРСЬКИХ КРАЇВ.

Зединені Держави Америки	319	209
Канада	7.268	3.245
Куба	6	5
Арґентина	4.213	6.621
Бразилія	1.201	1.946
Уруґвай	52	201
Інші краї Півден. Америки	—	3
Азія	—	2
Невідомі краї	5	13
Равом	**24.666**	**13.466**

Всіх українців у 1929 році виеміґрувало з Польщі **38.132**

—:-:—

З еміґраційних справ.

ПРЕДСТАВНИКИ ЕМІҐРАЦІЙНОГО УРЯДУ У ЛЬВОВІ.

В днях 26 і 27 липня ц. р. гостили представники Еміґраційного Уряду з Варшави в особах д-ра Дуркача, начальника заморського виділу і радника міністерства Кокошкевича.

Вищі згадані при співучасти управителя Експозитури Еміґраційного Уряду у Львові д-ра В. Вишинського відбули конференції з представниками львівських товариств опіки над еміґрантами, обєднаних у Міжсоюзній Раді. Ціллю конференції була справа викінчення та ведення Еміґраційного Дому у Львові, справа організації Еміґраційного Синдикату та співпраця цього з суспільними організаціями опіки над еміґрантами.

ВСЯЧИНА.

НАЙГУСТІШЕ ЗАСЕЛЕНА КРАЇНА.

Проти загально принятої думки Китай не є зовсім найгустіше заселеною країною світу хоч має дуже багато населення.

На першому місці щодо густоти населення стоять Анґлія та Джава, що перевищають Китай густотою населення більше ніж двічі. Самособою беремо під увагу лише великі краї, з поверхнею 140.000 квадратових кільометрів або більше. В Анґлії на квадратовий кільометр припадає 270 людей, в Джаві 263.

Обі ці країни менш - більш рівні собі простором. Саксонія хоч менша, ще густіше заселена, але її не згадуємо на першому місці тому, що має лише 15.978 квадратових кільометрів. На однім квадратовім кільометрі жиє в Саксонії 332 людей. Бельґія двічи більша ніж Саксонія (вважаю її найбільш заселеною країною в Европі) має 254 мешканців на 1 квадратовий кільометр.

Деякі части Китаю заселені дуже численно. Наприклад, провінція Кіянґсу, в якій є місто Шанґгай, має 337 людей на квадратовий кільометр. Одначе пограничні полоси Китаю, як наприклад, Монґолія, Манджурія й інші заселені дуже рідко.

ДИВА ПОЛУДНЕВОГО БІГУНА.

Недавно тому повернув до Зєдинених Держав із виправи до полудневого бігуна адмірал Ричард Бирд. Його витали в Ню Йорку, Вашинґтоні та інших містах, де лише він заїхав.

З тої нагоди помістили американські ґазети чимало знимок та подали з цеї славної виправи цікаві детайлі (подробиці) які зложив для преси Бирд. Ось що він сам оповідає про полудневий бігун.

— Підчас виправи відкрито коло бігуна яких 125 тисяч квадратових миль землі. Вся земля покрита там грубою верствою снігу й леду, але під тим холодоним покривалом у декотрих місцевостях є величезні запаси камінного вугілля, яким можна було би огрівати на протягу багатьох літ помешкання всіх людей землі. Свого часу норвезький дослідник, Амундсен відкрив там сталу землю, яку назвав „Кармен Ленд". Однак насправді цей „Кармен Ленд" не є жадною землею, а скорше привидом, що дуже часто трапляється в тамтих сторонах.

Люди, що жили чере зякийсь час у підбігунових околицях мали нераз через це клопоти. Малі предмети виглядають там часто великими. Одному із членів виправи здавалося, що бачить величезну рибу (сі кеф) а в дійсности це був його чобіт. Або, прим. видиться гірський хребет із правої сторони, а в тойже час подібні гори можна бачити з лівої сторони За те часто не видно пропасти, а несподівано падається в неї. Звідси Бирд припускає, що Амундсен помилився, коли оголосив, що відкрив „Кармен Ленд".

Крім того Бирд твердить, що ледоваті околиці полудневого бігуна мали колись таке саме підсоння, яке мають тепер горячі, полудневі країни. Отже там колись мабуть росли величезні ліси, в яких повстали поклади вугілля.

Ціла виправа Бирда до полудневого бігуна після неточних обчислень виносить суму яких 800 тисяч долярів. З того 100 тисяч долярів остає ще не заплачених, які правдоподібно покриють особисті приятелі Бирда.

ХРОНІКА.

НОВИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ КОНСУЛЬ В ПОЛЬЩІ. Новим ґенеральним Консулем Зєдинених Держав в Польщі іменований дотеперішний американський консуль в Кольонії Чер - Гедль.

КАНАДІЙСЬКА ПРОГУЛЬКА. В останньому числі нашого часопису закралася друкарська помилка при описі канадійської прогульки. А саме перекручено назвисько Теодора Кобельника, на Теодора Колісника. Турист Теодор Кобельник є нашим земляком, який перед 30 роками виїхав з Тернопільщини до Канади і тепер разом зі своїм сином має фарму 640 акрів землі в околиці містечка Дейсленд, в провінції Альберті.

РЕКОРД УКРАЇНЦЯ. Студент університету Юрій Коцай, з Ню-Гейвен, в Зєдинених Державах Америки, здобув світовий рекорд в пливанні. Переплив він 220 ярдів і тимсамим переміг він інших змагунів.

ВИСТУПИ УКРАЇНСЬКОГО БАНДУРИСТА. По містах Зєдинених Держав їздить з концертами відомий український бандурист Василь Ємець. Його концерти проходять з великим успіхом, притягаючи великі маси не лише українців,але й чужинців.

ЖЕРТВИ СПЕКИ В АМЕРИЦІ. На території цілих Зєдинених Держав Америки померло наслідком спеки коло 300 осіб.

НЕЩАСЛИВИЙ ВИПАДОК. У місті Олифанті, в Зєдинених Державах згинув у часі їзди мотоциклем Григорій Духняк. Вїхав він так сильно на телеґрафічний стовп, що на місці погиб.

ВМЕНШЕННЯ БЕЗРОБІТТЯ. По обчисленням Д. У. П. П. число безробітних виносить тепер 198.748 осіб. В березні ц. р. число безробітних виносило 300 тисяч осіб, значить тепер є менше безробітних.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ. Дня 11 червня ц. р. помер у Мек Ракс, Па., в Зєдинених Державах Америки Атанас Синкевич, родом з Великої України. — Дня 7 липня ц. р. померла у Філядельфії Марія Більова, родом з Нараєва, пов. Бережани.

Видає Т-во Опіки над Українськими Еміґрантами. — За редакцію відповідає Генрик Рогожинський.
З друкарні „Львівської Новочасної". Львів, вул. Пілсудского 21.